

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»

**Ilmiy ishlar va innovatsiyalar
bo'yicha prorektor
G. Abduraxmanova**

“YASHIL” IQTISODIYOT KAFEDRASI
08.00.03 – “Sanoat iqtisodiyoti”
ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga kirish imtihoni

DASTURI

TOSHKENT – 2025

Dastur Tayanch doktorantura, doktoranturaga kiruvchilar uchun 08.00.03 “Sanoat iqtisodiyoti” ixtisosligi fanidan kirish imtihonlarini o‘tkazish dasturi TDIU Kengashining 2025-yil « 30 » 10 dagi 3 -son qarori bilan tasdiqlangan.

Ushbu dastur Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti “Yashil” iqtisodiyot kafedrasining 2025-yil “ _____ ” _____ dagi _____ –sonli yig‘ilishida muhokama qilingan va tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri prof. R. Nazarova

Tuzuvchilar:

i.f.d., prof. Salimov B.T.

i.f.d. (DSc), prof. Yadgarov A.A.

i.f.d. (DSc), prof.v.b. Kasimov A.A.

Taqrizchilar:

TDIU “Makroiqtisodiy tahlil va prognozlashtirish” kafedrası professori i.f.d., N.M.Maxmudov

Toshkent geologiya fanlari universiteti “Iqtisodiy geologiya” kafedrası mudiri, i.f.d. (DSc), prof. M.Abduraxmanova

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 11.09.2023-yildagi "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-sonli Farmonida sanoatning «drayver» sohalarini rivojlantirish va hududlarning sanoat salohiyatini to'liq ishga solish. Sanoatda qo'shilgan qiymat hajmini 45 milliard dollarga yetkazish va 2,5 millionta yuqori daromadli ish o'rinlarini yaratish. Yirik korxonalar tomonidan import o'rnini bosuvchi mahsulotlarni ishlab chiqarish va hududiy korxonalar bilan kooperatsiya aloqalarini kengaytirish, sanoat kooperatsiyasini yo'lga qo'ygan korxonalarni faol rag'batlantirish tizimini joriy qilish masalalari ta'kidlab o'tilgan¹.

Iqtisodiyot tarkibida sanoatning rivojlanishi dinamikasidagi muhim o'zgarish sifatida korxonalar va ishlab chiqarishni modernizatsiyalash, texnik va texnologik yangilanish asosida sanoatda chuqur tarkibiy o'zgarishlar va diversifikatsiyaning amalga oshirilgani hisoblanadi.

Mamlakatimiz sanoat siyosatidagi asosiy ustuvorlik institutsional islohotlarning sifatini oshirish va tadbirkorlik faoliyatiga keng yo'l ochib berish, sanoat ishlab chiqarishni modernizatsiyalash va diversifikatsiyalash, iqtisodiyotining sanoat korxonalarini qo'llab-quvvatlash, o'rta va uzoq muddatda sanoatni rivojlantirish bo'yicha dasturiy chora-tadbirlarni amalga oshirishga qaratildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoev tomonidan Iqtisodiyotda davlat ishtirokini qisqartirish va xususiy sektor uchun keng yo'l ochish maqsadida eksklyuziv huquqlarni bekor qilish va davlat ishtirokidagi kompaniyalarni xususiylashtirish hisobiga 25 dan ortiq faoliyat turi bo'yicha monopoliyalarni tugatish, 2022 yilda 14 ta, shu jumladan sertifikatlashtirish xizmatlari; 2023-2025 yillarda 11 ta, shu jumladan neft mahsulotlarini saqlash, temir yo'llarda tashishda qo'shimcha xizmatlarni ko'rsatish, aerovokzal va vokzal oldi komplekslarini yuritish xizmatlari, temir yo'lda ekspeditorlik xizmatlari. Taraqqiyot strategiyasida hududlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish bo'yicha belgilangan vazifalar doirasida hududlar bilan ishlashning quyidagilarni nazarda tutuvchi yangi tartibni o'rnatish, 2022-2026 yillarga mo'ljallangan hududlarni kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish bo'yicha dasturlar asosida har yili barcha tuman va shaharning muammo va imkoniyatlarini chuqur o'rgangan holda hududlar kesimida taraqqiyot dasturlari ishlab chiqilishi alohida ta'kidlandi².

2022-2026 yillarda Innovatsion faoliyat sub'ektlari (sanoat ishlab chiqarish tashkilotlari) sonini 613 tadan 2 250 tagacha yetkazish; innovatsion infratuzilma sub'ektlari (texnoparklar, texnologiyalar transferi markazlari, innovatsion klasterlar, venchur tashkilotlar, innovatsiya markazlari, biznes-inkubatorlar va akseleratorlar) sonini 3 baravarga oshirish; innovatsion tadbirkorlik natijasida yaratiladigan yangi ish o'rinlari sonini 4 baravarga oshirish; ichki va tashqi bozorlarda tijoratlashtirish natijasida yaratiladigan yangi innovatsion ishlanmalar sonini 2 baravarga oshirish.

¹ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 11.09.2023 йилдаги "Ўзбекистон-2030" стратегияси тўғрисидаги ПФ-158-сонли Фармони. <https://lex.uz/docs/6600413>

² Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги "2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида" ги ПФ-60-сон Фармони.

Strategiyani hududlar kesimida amalga oshirishning maqsadli ko'rsatkichlari, shu jumladan quyidagilarni nazarda tutadi: hududdagi innovatsion markazlar sonini 494 tagacha yetkazish; texnologik innovatsiyalar bilan shug'ullanuvchi mahalliy sanoat korxonalari sonini 600 tagacha yetkazish; hududlarda yaratiladigan yangi texnologiyalar sonini 384 tagacha oshirish; hududlarda yillik ro'yxatga olingan patentlar sonini 184 tagacha yetkazish; xorijiy tashkilotlar bilan hamkorlikda amalga oshirilayotgan ilmiy, innovatsion va texnologik loyihalar sonini 183 tagacha oshirishga qaratilgan³.

Bundan besh yil muqaddam mamlakatimizda boshlangan keng ko'lamli va shiddatli islohotlar jamiyatimiz hayotidagi ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy munosabatlarni tubdan o'zgartirib, O'zbekistonni jahonga yangi qiyofada namoyon qildi. "Yangi O'zbekiston" iborasi paydo bo'lgani, u xalqaro maydonda real ijtimoiy hodisa sifatida e'tirof etilayotgani, yuritilayotgan siyosatning naqadar to'g'ri va puxta ekanini yaqqol tasdiqlaydi.

Prezidentimizning bevosita tashabbusi bilan ishlab chiqilgan va bugun ijobiy natijasi yaqqol ko'rinayotgan davlat dasturlari ijrosiga ko'ra, o'zlashtirilgan investitsiyalarning deyarli 65 foizi sanoat va infratuzilma loyihalariga to'g'ri keladi. Natijada, so'ngi 4 yilda mamlakat YaIM tarkibida sanoatning ulushi 25 foizdan 33 foizga, sanoat mahsulot ishlab chiqarish hajmi esa 1,3 barobarga o'sdi. Ushbu davrda 441 trillion so'mlik 47 mingdan ziyod yirik, o'rta va kichik loyihalar ishga tushirilib, 680 mingdan ortiq doimiy yangi ish o'rinlari yaratildi.

Mamlakatimizda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlarini har tomonlama qo'llab-quvvatlashga qaratilayotgan doimiy e'tibor tufayli ularning soni yildan-yilga oshib bormoqda. Chunonchi, 2021 yilning 1 yanvar holatiga ko'ra, yurtimizda faoliyat yuritayotgan kichik korxona va mikrofirmalar (fermer va dehqon xo'jaliklarisiz) 411 203 taga yetib, 2017 yilga nisbatan 181203 taga yoki 178,8 foizga ko'paygan. 2020 yilda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlarining mamlakatimiz yalpi ichki mahsulot hajmidagi ulushi 53,9 foizni tashkil etdi.

Dasturda qo'yilgan mavzu va masalalar "Sanoat iqtisodiyoti" ixtisosligi bo'yicha talabgorlarning faqatgina shu sohadagi umumiy bilim darajasini aniqlash bilan cheklanmasdan, balki shu sohadagi muammolar va ularning yechimlarini topish bo'yicha bilimga ega ekanligini namoyish eta olishini talab etadi.

³ O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 6-iyuldagi "2022-2026 yillarda O'zbekiston Respublikasining Innovatsion rivojlanish strategiyasini tasdiqlash to'g'risida" gi PF-165-son Farmoni.

1-mavzu. Sanoat - milliy iqtisodiyotning yetakchi tarmog‘i

Sanoatning «drayver» sohalarini rivojlantirish. Sanoat va uning milliy iqtisodiyot rivojidadagi roli va o‘rni. Sanoat-moddiy ishlab chiqarishning eng yirik yetakchi tarmog‘i. Sanoat va aholining ish bilan bandligi masalasi. Sanoatning tarixiy rivojlanish yo‘llari va asosiy yakunlari. O‘zbekiston Respublikasi sanoatining asosiy ko‘rsatkichlari va ularning dinamikasi. Sanoatda iqtisodiy o‘sinh. Sanoat tarmoqlarining o‘shishi tendensiyasi-elektr energiyasini ishlab chiqarish, neft va gaz qazib olish, po‘lat va prokat rangli metallar va kimyoviy mahsulotlar, ishlab chiqarishi mashinasozlik va metallga ishlov berish sohasining mahsulotlari qurilish materiallari yengil va oziq-ovqat sanoatida mahsulot ishlab chiqarish dinamikasi. Jahon sanoat ishlab chiqarishida O‘zbekiston sanoatining tutgan o‘rni va strategik hamkorlikni kuchaytirish muammolari. “O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

2-mavzu. Sanoat tarmoq tuzilmasi va tarkibiy siljishlar

Hududlarning sanoat salohiyatini to‘liq ishga solish. Tuzilma siyosati, uning mohiyati va ahamiyati. Ijtimoiy mehnat taqsimoti va sanoat tarmog‘ining shakllanishi. Sanoat tarmog‘i tuzilmasi va uni belgilovchi omillar. Sanoatning tarmoqlarga bo‘linishi va tarmoq tuzilishi. Sanoat tarmoq tuzilishining ko‘rsatkichlari. Sanoat tarmoq tuzilmasining progressivlik mezonlari. Sanoat tarmoq tuzilishini belgilovchi omillar. Tarmoq tuzilmasi o‘zgarishining asosiy tendensiyasi. Sanoatning zamonaviy tarmoq tuzilmasi va uni takomillashtirishning asosiy yo‘nalishlari. Tarkibiy o‘zgarishlarni amalga oshirish borasidagi yaqin va uzoq istiqboldagi ustuvor vazifalar.

“2022-2026 yillarga mo‘ljallangan Yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” gi PF-60-son Farmonining maqsadi va vazifalari.

3-mavzu. Tarkibiy o‘zgartirishlarni chuqurlashtirish, milliy iqtisodiyotning yetakchi tarmoqlarini modernizatsiya va diversifikatsiya qilish hisobiga uning raqobatbardoshligini oshirish

Milliy iqtisodiyotning mutanosibligi va barqarorligini ta‘minlash, uning tarkibida sanoat, xizmat ko‘rsatish sohasi, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik ulushini ko‘paytirish; ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish, texnik va texnologik jihatdan yangilash, ishlab chiqarish, transport-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilma loyihalarini amalga oshirishga qaratilgan faol investitsiya siyosatini olib borish; yuqori texnologiyali qayta ishlash tarmoqlarini, eng avvalo, mahalliy xomashyo resurslarini chuqur qayta ishlash asosida yuqori qo‘shimcha qiymatli tayyor mahsulot ishlab chiqarishni jadal rivojlantirishga qaratilgan sifat jihatidan yangi bosqichga o‘tkazish orqali sanoatni yanada modernizatsiya va diversifikatsiya qilish; iqtisodiyot tarmoqlari uchun samarali raqobatbardosh muhitni shakllantirish hamda mahsulot va xizmatlar bozorida monopoliyani bosqichma-bosqich kamaytirish; prinsipial jihatdan yangi mahsulot va texnologiya turlarini o‘zlashtirish, shu asosda ichki va tashqi bozorlarda milliy tovarlarning raqobatbardoshligini ta‘minlash; ishlab chiqarishni mahalliy lashtirishni rag‘batlantirish siyosatini davom

ettirish hamda, eng avvalo, iste'mol tovarlar va butlovchi buyumlar importining o'rnini bosish, tarmoqlararo sanoat kooperatsiyasini kengaytirish.

Iqtisodiyotda energiya va resurslar sarfini kamaytirish, ishlab chiqarishga energiya tejaydigan texnologiyalarni keng joriy etish, qayta tiklanadigan energiya manbalaridan foydalanishni kengaytirish, iqtisodiyot tarmoqlarida mehnat unumdorligini oshirish; faoliyat ko'rsatayotgan erkin iqtisodiy zonalar, texnoparklar va kichik sanoat zonolari samaradorligini oshirish, yangilarini tashkil etish; xizmat ko'rsatish sohasini jadal rivojlantirish, yalpi ichki mahsulotni shakllantirishda xizmatlarning o'zni va ulushini oshirish, ko'rsatilayotgan xizmatlar tarkibini, eng avvalo, ularning zamonaviy yuqori texnologik turlari hisobiga tubdan o'zgartirish; turizm industriyasini jadal rivojlantirish, iqtisodiyotda uning roli va ulushini oshirish, turistik xizmatlarni diversifikatsiya qilish va sifatini yaxshilash, turizm infratuzilmasini kengaytirish; eksport faoliyatini liberallashtirish va soddalashtirish, eksport tarkibini va geografiyasini diversifikatsiya qilish, iqtisodiyot tarmoqlari va hududlarning eksport salohiyatini kengaytirish va safarbar etish; yo'l-transport infratuzilmasini yanada rivojlantirish, iqtisodiyot, ijtimoiy soha, boshqaruv tizimiga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish.

“O‘zbekiston-2030” strategiyasi to‘g‘risidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

4-mavzu. Iqtisodiyotda davlat ishtirokini kamaytirish, xususiy mulk huquqini himoya qilish va uning ustuvor mavqeini yanada kuchaytirish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik rivojini rag‘batlantirishga qaratilgan institutsional va tarkibiy islohotlarni davom ettirish

Xususiy mulk huquqi va kafolatlarini ishonchli himoya qilishni ta'minlash, xususiy tadbirkorlik va kichik biznes rivoji yo'lidagi barcha to'siq va cheklovlarni bartaraf etish, unga to'liq erkinlik berish, «Agar xalq boy bo'lsa, davlat ham boy va kuchli bo'ladi» degan tamoyilni amalga oshirish; kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni keng rivojlantirish uchun qulay ishbilarmonlik muhitini yaratish, tadbirkorlik tuzilmalarining faoliyatiga davlat, huquqni muhofaza qiluvchi va nazorat idoralari tomonidan noqonuniy aralashuvlarning qat'iy oldini olish; davlat mulkini xususiylashtirishni yanada kengaytirish va uning tartib-taomillarini soddalashtirish, xo'jalik yurituvchi sub'ektlarning ustav jamg'armalarida davlat ishtirokini kamaytirish, davlat mulki xususiylashtirilgan ob'ektlar bazasida xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish; investitsiya muhitini takomillashtirish, mamlakat iqtisodiyoti tarmoqlari va hududlariga xorijiy, eng avvalo, to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalarni faol jalb qilish; korporativ boshqaruvning zamonaviy standart va usullarini joriy etish, korxonalarni strategik boshqarishda aksiyadorlarning rolini kuchaytirish; tadbirkorlik sub'ektlarining muhandislik tarmoqlariga ulanishi bo'yicha tartib-taomil va mexanizmlarni takomillashtirish va soddalashtirish; mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish jarayonlarini tartibga solishda davlat ishtirokini kamaytirish, davlat boshqaruvi tizimini markazlashtirishdan chiqarish va demokratlashtirish, davlat-xususiy sheriklikni kengaytirish, nodavlat, jamoat tashkilotlari va joylardagi o'zini o'zi boshqarish organlarining rolini oshirish.

5-mavzu. Viloyat, tuman va shaharlarni kompleks va mutanosib ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, ularning mavjud salohiyatidan samarali va optimal foydalanish

Ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishni jadallashtirish, xalqning turmush darajasi va daromadlarini oshirish uchun har bir hududning tabiiy, mineral-xomashyo, sanoat, qishloq xo'jaligi, turistik va mehnat salohiyatidan kompleks va samarali foydalanishni ta'minlash; hududlar iqtisodiyotini modernizatsiya va diversifikatsiya qilish ko'lamini kengaytirish, rivojlanish darajasi nisbatan past bo'lgan tuman va shaharlarni, eng avvalo, sanoat va eksport salohiyatini oshirish yo'li bilan jadal rivojlantirish hisobiga mintaqalar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasidagi farqlarni kamaytirish; yangi sanoat korxonalari va servis markazlarini tashkil etish, kichik sanoat zonalarini tashkil qilish, yirik xo'jalik birlashmalarining mablag'larini, banklarning kreditlarini va xususiy xorijiy investitsiyalarni jalb qilish hisobiga kichik shaharlar va shaharchalarni jadal rivojlantirish; sanoat va xizmatlar ko'rsatish sohasini jadal rivojlantirish hisobiga subvensiyaga qaram tuman va shaharlarni kamaytirish va mahalliy byudjetlarning daromad bazasini kengaytirish; sanoat korxonalari va boshqa ishlab chiqarish ob'ektlarini joylashtirishga qulay shart-sharoitlar yaratish, xususiy tadbirkorlikni keng rivojlantirish hamda aholining turmush sharoitini yaxshilash maqsadida hududlarning ishlab chiqarish, muhandis-kommunikatsiya va ijtimoiy infratuzilma tarmoqlarini yanada rivojlantirish va modernizatsiya qilish.

6-mavzu. Sanoatda zamonaviy boshqaruv tizimi

Boshqaruv ob'ektiv zaruriyat va maqsadga yo'naltirilgan jarayon sifatida. Sanoatni va umumiy iqtisodni ilmiy asosda boshqarishni uyushtirish. Sanoatni ilmiy boshqarishning muhim muammolari. Boshqaruvning mohiyati, ahamiyati va vazifalari. Boshqaruvning asosiy tamoyillari va usullari. Bozor talablariga moslashtirilgan prognozlarni ishlab chiqish. Sanoatda barqarorlik tamoyili. Ishlab chiqarish va mehnatni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish. Boshqarishning ilmiylilik, tejamkorlik, kadrlarni tanlash va joy-joyiga qo'yish tamoyillari. Sanoat boshqaruvining iqtisodiy, ijtimoiy, ruhiy va huquqiy usullari. Boshqaruvning zamonaviy tuzilishi. Boshqarishni takomillashtirishning zamonaviy asosiy yo'nalishlari.

7-mavzu. Sanoat ishlab chiqarishini prognozlash va rejalashtirish

Sanoat kooperatsiyasini rivojlantirish. Tarmoq va korxona darajasida sanoat ishlab chiqarishini rejalashtirishning xususiyatlari va uslubiy asoslari. Prognozlash: mohiyati, ahamiyati, mazmuni. Rejalashtirishning mohiyati va ahamiyati, vazifalari va tamoyillari. Sanoat tarmoqlarining joriy va istiqbolli faoliyatini rejalashtirishda shartnoma munosabatlarining ahamiyati va o'rni. Rejalashtirishning tamoyillari va usullari. Bozor iqtisodiyoti sharoitida rejalar tizimi. Reja - birinchi hujjat va rejalashtirishning natijasi sifatida. Rejalarning turlari: indekativ, strategik, biznes-reja. Ishlab chiqarish rejasini tuzib chiqish va tasdiqlashni tashkil etish.

Rejalashtirishni takomillashtirishning asosiy yoʻnalishlari. “Oʻzbekiston-2030” strategiyasi toʻgʻrisidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

8-mavzu. Ishlab chiqarishni ijtimoiy tashkil etish

Sanoatda ishlab chiqarishni ijtimoiy tashkil etishning shakllari va ularning oʻzaro bogʻliqligi. Konsentratsiyalashtirish, uning shakllari va koʻrsatkichlari. Bozor iqtisodiyotiga oʻtishda kichik va xususiy korxonalarining ustuvorligi. Maxalliyalashtirish uning mohiyati va ahamiyati mazmuni. maxalliyilatiradigan ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish – inqirozga qarshi choralar dasturining eng koʻplab masalalaridan biri ekanligi.

Ishlab chiqarishni ixtisoslashtirish, uning shakllari va koʻrsatkichlari. Kooperativlashtirish tushunchasi, uning shakllari va darajasini ifodalovchi koʻrsatkichlar. Sanoat korxona (firma)lari oʻrtasidagi ishlab chiqarish iqtisodiy aloqalarining turlari va ularni rivojlantirishning asosiy yoʻnalishlari. Diversifikatsiyalash. Uning mohiyati, ahamiyati va mazmuni. Iqtisodiyotni, jumladan, sanoatni diversifikatsiya qilishning eng muxim ustuvor yoʻnalishi. Kombinatlashtirish: mohiyati, ahamiyati, shakllari va koʻrsatkichlari. Kombinatlashtirishning hozirgi ahvoli va istiqboli.

9-mavzu. Oʻzbekiston sanoatining xomashyo manbai va uni joylashtirish

Sanoatda xomashyo, uning xususiyatlari va turkumlanishi. Xomashyo va yoqilgʻi-energetika resurslari tushunchasi va ularni guruhlariga ajratish. Sanoat xomashyo bazasini kengaytirish uchun geologiya-qidiruv ishlari va tabiiy boyliklarni oʻrganishning ahamiyati. Foydali qazilmalar zaxiralarini turkumlarga ajratish. Mineral xomashyo va yoqilgʻilarni iqtisodiy baholash. Oʻzbekistonda mineral xomashyo, yoqilgʻilarni qazib olib va elektr energiyasi ishlab chiqarish dinamikasi. Sunʼiy va sintetik materiallar ishlab chiqarishni kengaytirish va takomillashtirish. Resurslar tejamkorligining strategiyasi va taktikasi. Sanoatda xomashyo, yoqilgʻi va energiyani tejashning asosiy yoʻnalishlari. Mineral xomashyo va ulardan oqilona foydalanish. Inqirozga qarshi choralar dasturlarida belgilangan qatʼiy tejamkorlik tizimini joriy etish.

10-mavzu. Sanoat ishlab chiqarishida baho va baholash

Sanoatda qoʻshilgan qiymat hajmini oshirish. Davlatning baho siyosati va uni amalga oshirish zaruriyati. Baho – bozor munosabatlarining iqtisodiy kategoriyasi sifatida. Baho va baholashning mohiyati, ahamiyati va zaruriyati. Bahoning funksiyalari, turlari va tuzilmasi. Uning boshqa iqtisodiy kategoriyalar bilan bogʻliqligi. Baholashni yaxshilashning asosiy yoʻnalishlari. Tovar sotishni koʻpaytirish. Maksimal foyda olish. Korxonalarining muayyan mavqeini saqlab qolish. “Oʻzbekiston-2030” strategiyasi toʻgʻrisidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

11-mavzu. Sanoat ishlab chiqarishini joylashtirish

Sanoatni joylashtirish tamoyillari. Ishlab chiqarishni hududiy tashkil etishning mohiyati va ahamiyati. Sanoatni joylashtirish omillari. Ishlab chiqaruvchi kuchlarni

joylashtirishga ta'sir etuvchi omillar. Ayrim sanoat tarmoqlarini joylashtirishdagi o'ziga xos xususiyatlar. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ishlab chiqaruvchi kuchlarni joylashtirishning o'ziga xos xususiyatlari. Ayrim korxonalarni joylashtirishning iqtisodiy asoslash usuli. Sanoatni joylashtirishdagi siljishlarning iqtisodiy samaradorligi. Sanoat ishlab chiqarishini joylashtirish - ijtimoiy ishlab chiqarishning tashkil etishni muhim shakli sifatida. Sanoat ishlab chiqarishini joylashtirish tamoyillari. Sanoat ishlab chiqarishini joylashtirish omillari. Ayrim sanoat tarmoqlarini joylashtirishdagi o'ziga xos xususiyatlar. Erkin industrial-iqtisodiy zona: uning mohiyati ahamiyati, mazmuni.

12-mavzu. Korxona - mustaqil xo'jalik faoliyatini yurituvchi bozor sub'ekti

Milliy iqtisodiyotni rivojlanishi va aholi bandligini ta'minlashda korxonaning o'rni va roli. Zamonaviy korxonalar tasnifi. Korxonalarning birlashmalari. Korxonalarning mustiqilligi va mas'uliyati. Bozor munosabatlari sharoitida davlat va korxonalar o'rtasidagi munosabat. Korxonalarning erkinligi va cheklanishlar. Korxonaning ichki va tashqi muhiti. Korxonaning ishlab chiqarish va bozor munosabatlari (aloqalari). Raqobat sharoitida korxonalarning xarakatlari (o'zini tutishi). Xo'jalik yuritishning zamonaviy bozor tizimi tomonidan korxona faoliyatiga qo'yiladigan talablar. Korxonaning jamiyat oldidagi ijtimoiy mas'uliyati. "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

13-mavzu. Korxonani tashkil etish va faoliyatini to'xtatish

Korxonani tashkil etishning huquqiy asoslari va tamoyillari. Korxonani tashkil etish tartibi va bosqichlari. Korxonani tashkil etish uchun zaruriy ta'sis hujjatlari. Tashkil etilayotgan korxonani davlat ro'yxatidan o'tkazish. Korxona mulki va rekvizitlari. Yangidan tashkil etilayotgan korxona faoliyatining boshlanishi va uning asosiy vazifalari. Korxonani qayta tashkil etish va faoliyatini to'xtatish. Korxonani qayta tashkil etish va tugatishning asosiy tamoyillari. Tugatish hay'ati va uning vazifalari.

14-mavzu. Korxonani boshqarish

Boshqaruv korxona faoliyatidagi ob'ektiv zarurat. Boshqaruvning ob'ekti va sub'ekti. Boshqaruv munosabatlari. Boshqaruvning tashkiliy tuzilmalari.

Boshqaruvning maqsadi, vazifalari va tamoyillari. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish va ularning mas'uliyati korporativ boshqaruvning o'ziga xos jihatlari, uning ustunliklari va kamchiliklari. Boshqaruvning asosiy funksiyalari. Boshqaruv xodimlarining kasb mahorati va kompetentligi. Boshqaruv tizimini ishlab chiqarishning samaradorligiga erishish va korxonaning iqtisodiy barqarorligiga yo'naltirish. Boshqaruv qarorlari samardorligini baholash.

15-mavzu. Korxona faoliyatini rejalashtirish va bashorat qilish

Biznes-rejalashtirish korxonani boshqarishdagi muhim qurol sifatida. Rejalashtirishni bozor mexanizmlari bilan mos kelishi. Rejalashtirishning uslubiy asoslari. Korxonada rejalashtirish turlari. Rejalar tizimi - rejalashtirish natijalarini

aks ettirish sifatida. Rejaviy qarorlarni tayyorlash davri: strategik muammolarni taxlil qilish, korxona faoliyati kelgusi sharoitlarining prognozi, ishlab chiqarish topshiriqlarini va ularni amalga oshirish yo'llarini (vositalarini) aniqlash. Joriy reja - korxona faoliyatining asosiy hujjati sifatida. Korxona faoliyatida biznes-reja. Biznes-rejani ishlab chiqarishdagi asosiy vazifalari va uning tartibi. Biznes-rejani korxonani rivojlantirish strategiyasi bilan bog'liqligi. Biznes-rejaning asosiy bo'limlari va ko'rsatkichlari.

16-mavzu. Ishlab chiqarishning iqtisodiy va ijtimoiy samaradorligi

Samaradorlik korxona faoliyatining «oynasi» sifatida. Bozor munosabatlari sharoitda samaradorlikning o'rni va ahamiyati. Ishlab chiqarish samaradorligini oshirish yo'nalishida korxonaning faoliyati. Ishlab chiqarish samaradorligining mohiyati, mezonlari va ko'rsatkichlari. Ishlab chiqarishning umumiy va solishtirma iqtisodiy samaradorligi. Xarajatlarning qoplanish davri - innovatsion yechimlarni, xarajatlar samaradorligining muhim ko'rsatkichi sifatida. Ishlab chiqarish samaradorligini oshirishning asosiy yo'nalishlari. 2017 yilda mamlakatimizni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning eng muhim ustuvor vazifalari va yo'nalishlari.

17-mavzu. Korxonaning asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvvati

Asosiy fondlarning mohiyati va ularning korxona faoliyatidagi o'rni. Ishlab chiqarish va noishlab chiqarish asosiy fondlari. Asosiy fondlar tuzilmasining ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri. Asosiy fondlarni baholash, eskirishi va ta'mirlash. Asosiy fondlar amortizatsiyasi va amortizatsiya ajratmalari. Amortizatsiya ajratmalarini hisoblash usullari. Asosiy fondlarni korxonaning ishlab chiqarish quvvati bilan aloqasi. Korxonaning asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvvatidan foydalanish ko'rsatkichlari, ularni hisoblash uslubi. Korxona asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvvatidan foydalanishni yaxshilash yo'llari.

18-mavzu. Korxonaning aylanma mablag'lari

Aylanma mablag'lar tushunchasi, ularning tarkibi va tuzilmasi. Korxona aylanma mablag'larining asosiy vositalardan farqi. Bozor munosabatlari sharoitida aylanma mablag'larni shakllantirish manbalari. Aylanma mablag'larni korxonaning iqtisodiy barqarorligiga ta'siri. Aylanma mablag'larni me'yorlashtirish. Korxonaning aylanma mablag'larga bo'lgan talabini hisoblash. Korxonaning qarzga olingan va xususiy aylanma mablag'lari. Korxonaning ishlab chiqarish zahiralar. Zahiralar turlari va ularni hisoblash uslubi. Zahiralarni boshqarish va moddiy resurslarni tejash. Korxonada aylanma mablag'lardan foydalanish samaradorligi. Aylanma mablag'lardan foydalanish ko'rsatkichlarini va ularni hisoblash uslubi. Korxonaning aylanma mablag'laridan foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari.

19-mavzu. Korxonada hodimlar, mehnatni tashkil etish va haq to'lash

Hodimlar va ularning korxona faoliyatidagi o'rni. Zamonaviy sharoitlarda korxonaning kadrlar siyosati. Korxona hodimlari, ularning tarkibi va tuzilmasi. Korxona hodimlari harakati va uni rejalashtirish. Ishchilar – korxona ishlab chiqarish

personalining asosiy qismi. Korxonada mehnat unumdorligi va uni oshirish rezervlari.

Korxonada mehnatga haq to'lash. Mehnatga haq to'lash shakllari va tizimlari. Mehnatga haq to'lashning tarifsiz tizimi. Mehnatni moddiy va ma'naviy rag'batlantirish. Kadrlar siyosati va mehnatga haq to'lashni tashkil etishda korxonaning vakolatlari.

20-mavzu. Ishlab chiqarish harajatlari, foyda va rentabellik

Ishlab chiqarish xarajatlari, foyda va rentabellik tushunchalari. Mahsulot bahosi va tannarxi. Mahsulot tannarxini rejalashtirish va kalkulyatsiyasi. Mahsulot ishlab chiqarish xarajatlarining tasnifi. Ishlab chiqarish xarajatlarini aniqlashning xorij tajribasi. Foyda korxona faoliyatining yakuniy natijasi sifatida. Foydani ishlab chiqarish rentabelligi bilan aloqasi. Korxonada rentabellikni aniqlash uslubi. Foydani maksimallashtirish. Baho va xarajatlar tarkibini o'zgarishining foydaga ta'sirini tahlil qilish. Ishlab chiqarish rentabelligini oshirish yo'llari.

21-mavzu. Korxonaning iqtisodiy xavfsizligi va tijorat siri

Korxonaning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning maqsadi va vazifalari. Korxona xavfsizligi konsepsiyasi. Korxonani iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash tamoyillari. Korxona xavfsizligini ta'minlashni tashkil etish va boshqarish. Xavfsizlik xizmatining funksiyalari va uning tuzilmasi. Korxonaning tijorat siri. Korxona tijorat sirini himoya qilish samaradorligining korxona iqtisodiga ta'siri. Raqobatchilar to'g'risida ma'lumot olish uslublari. Korxona tijorat sirini himoya qilish.

22-mavzu. Korxonaning biznes-rejasi

Biznes-rejaning funksiyalari bo'yicha iqtisodchilarining turli qarashlari. Biznes-rejaning mohiyati va vazifalari. Biznes-rejalarning ahamiyati va zaruriyati. Biznes-reja - yangi biznesning yuragi, xo'jalik boshqaruvining vositasi. Biznes-rejani tayyorlash bosqichlari. Biznes-rejaning loyiha varianti. Biznes-rejani rasmiylashtirish va tasdiqlash. Rasmiy va ishchi biznes-reja. Korxona missiyasi. Korxona etikasi. Korxona tanlab olgan qadriyatlar yo'nalishi. Biznes-reja maqsadlarini ishlab chiqish. Maqsadning biznes tizimidagi beshta funksiyasi. Maqsadlarning mazmuni va shakliga qo'yiladigan talablar. Biznes-rejaning axborotlar manbai. Biznes-reja tuzilmasini tanlash.

23-mavzu. Ishlab chiqarish jarayoni va uni tashkil etish asoslari

Ishlab chiqarish jarayoni tushunchasi va mazmuni. Ishlab chiqarish jarayonini tashkil etish tamoyillari. Ishlab chiqarish jarayonining ko'rinishlari. Korxonada ishlab chiqarishni tashkil etish shakllari tavsifi: darajasi kursatkichlari va iqtisodiy samaradorlik. Ishlab chiqarishni tashkil etish turlariga taqqoslama tavsif: ammaliy, seriyali va shaxsiy. Ishlab chiqarishni tashkil etish usullari. Oqim ishlab chiqarish tushunchasi, mohiyati va ko'rinishlari. Oqim liniyalarining afzalligi va kamchiliklari. Ishlab chiqarish oqimini tashkil etishni mukammallashtirish yo'nalishlari. Ishlab chiqarishni tashkil etish shaxsiy va partiyaviy usullariga tavsif va xususiyati. Ishlab chiqarish jarayonini tashkil etish normativlari. Ishlab chiqarish siklining davomiyligi,

tayyor mahsulot va mehnat vositalari chiqarish hajmi, tugallanmagan ishlab chiqarish kattaligi. Korxonada ishlab chiqarishni tashkil etish darajasini oshirishning asosiy yo'nalishlari.

24-mavzu. Korxona strategiyasini shakllantirish

Ishlab chiqarishni tashkil etish strategiyasi konsepsiyasining mohiyati. Maqsadlarni shakllantirish tamoyillari. Tashqi muhitni hisobga olish va uni baholash usullari, korxonaning maqsadini aniqlovchi omillar. Raqobatchi faoliyatini tahlil qilish strategiyasi. Atrof muhitning o'zgarish sur'atlari va uning korxonaga ta'siri. Maqsadlar daraxti. Narxni shakllantirish mezonlari: aniqlik, qisqalik, o'lchovlilik, kelishilganlik. Korxonani rivojlantirishning bazaviy strategiyasi: o'sish strategiyasi (yangi bozorga kirish, bozorning rivojlanishi, geografik ekspansiya va firmalararo hamkorlik, tashqi iqtisodiy faoliyat), barqarorlik strategiyasi (iqtisod, strategik siljish), strategiyasi (boshqarish tizimini qayta ko'rish, moliyaviy qayta qurish, marketingni qayta qurish). Maqsadni amalga oshirish ketma-ketligi: qaror qabul qilish; maqsadni baholash; maqsadning qo'yilishi, atrofni tahlil qilish, resurs bilan ta'minlash, qarorni amalga oshirish, amalga oshirilgan qarorni baholash. Boshqarish zarurligi, mohiyati va ob'ektiv kerakligi. Boshqarish funksiyalari: rejalashtirish, tashkil etish, rahbarlik, koordinatsiya, nazorat. Boshqarish tamoyillari. Boshqarish usuli. Korxona faoliyatining samaradorligini oshirishida tashkiliy tuzilma va mazmuni. Tuzilmalar turi: to'g'ri funksional, shtabli. Vakillik mohiyati. Korxona maqsad va vazifalariga erishishida xodimlar motivatsiyasini boshqarish. Korxona raqobatbardoshligini tavsiflovchi ko'rsatkichlar.

25-mavzu. Korxonalarning bankrotligi, kelib chiqishi va bosqichlari

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining real sektori korxonalarini moliyaviy qullab-quvatlash, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va ishlab chiqarilgan mahsulotlarga ichki talabni rag'batlantirishga qaratilgan chora tadbirlar. Korxonalarda inqirozning kelib chiqishi, uning turlari va bosqichlari. Korxona bankrotligi: uning maqsadi, turlari va bosqichlari. "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-sonli Farmonining maqsadi va vazifalari.

26-mavzu. Korxona to'lovga qobiliyati mohiyati va ko'rsatkichlari.

Inqirozga qarshi boshqaruv asoslari

Korxonaning to'lovga qobiliyati mohiyati va asoslari. Korxona majburiyatlari, uning turlari. Korxonaning to'lovga qobiliyatsizligi asosiy sabablari. O'zbekistonda korxonalar to'lovga qobiliyatsizligini sabablarini kelib chiqishining o'ziga xos xususiyatlari.

Korxonaning inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruvining tamoyillari. Moliyaviy hisobotlar - korxona moliyaviy holatini tahlil qilishning axborot bazasi sifatida. Moliyaviy xisobot ko'rsatqichni o'zaro bog'liqligini ta'minlash.

27-mavzu. Korxonaning inqiroz holatida moliyaviy-iqtisodiy holatini tahlili

Korxonani moliyaviy taxlilida matematik usullari. Korxona balansi trend tahlili. Korxona balansi moddolari qiyosiy tahlili. Korxonalar qarzdorligi ko'rsatkichlari. Korxonaning moliyaviy barqarorligini baholash. Korxona iqtisodiy samaradorligini baholash. Korxona resurslardan foydalanish taxminiy-baholash. Korxonani debitor va kreditorlik holatini baholash.

28-mavzu. To'lovga qobiliyatsiz korxonalarni moliyaviy sog'lomlashtirish

Korxona moliyaviy holatini zaiflashuvi sabablari. Korxonani to'lovga qobiliyatsizlik sabablari. Korxonani moliyaviy sog'lomlashtirish bosqichlari va chora-tadbirlari. Korxona faoliyatini moliyaviy sog'lomlashtirish maqsadida boshqaruvning optimal variantlari. Korxona mulkini kompleks optimizatsiyalash bo'yicha chora – tadbirlar. Korxonalarni moliyaviy sog'lomlashtirish uchun inqirozga qarshi dasturlar.

29-mavzu. Korxona raqobatbardoshligi va mahsulot sifati

Raqobatbardoshlik tushunchasi. Korxona raqobatbardoshligini ta'minlovchi omillar. Korxona raqobatbardoshligining ustun tomonlari: xodimlar, tovarlar va xizmatlar, tashkiliy tuzulma, tarmoq, mintaqa, davlat. Mahsulot sifati korxona raqobatbardoshligini ta'minlovchi asosiy omil. Mahsulot sifati va ko'rsatkichlari. Mahsulot sifatining texnik darajasi. Sifatni nazorat qilish. Sifatni boshqarish. Sifatni boshqarishda ISO-9000 halqaro standartlarining mohiyati.

30-mavzu. Inqirozga qarshi investitsion siyosat

Investitsiya siyosati tushunchasi. Moliyaviy resurslar cheklangan sharoitda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari. Korxonani investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatlari va ularni baholash. Investitsiyalar va tavakkalchilik. Inqiroz sharoitida tavakkalchilikni boshqarish. Tavakkalchilikni kelib chiqishi va boshqaruv tavakkalchilik turlari. Investitsion loyixalarni inqiroz sharoitida baholash.

31-mavzu. Sanoat infratuzilmasi majmuida resurslardan samarali foydalanishni tashkil etish

Sanoat ishlab chiqarish jarayonini elektrlashtirishdagi mavjud muammolar. Elektr energiya resurslaridan samarali foydalanish. Energetika infratuzilmasi. Sanoatda suv resurslaridan foydalanishda yangicha munosabatlar. Sanoatda suvni tejashda yangi texnologiyalardan foydalanish. Sanoat ishlab chiqarish faoliyatida iqtisodiy-ekologik muammolar va ularni hal etish yo'llari.

32-mavzu. Sanoat infratuzilma majmuida tayyorlov tizimi va uni rivojlantirishning ahamiyati

Sanoat ishlab chiqarishida tayyorlov tizimidagi mavjud muammolar. Ularni hal etishda infratuzilma faoliyatining o'rni. Sanoat firmalarini shakllantirish. Sanoat mahsulotlari eksportini kengaytirish muammolari va unga ta'sir etuvchi omillar. Axborot – kommunikatsiya infratuzilmasi.

33-mavzu. Sanoat majmuasida ijtimoiy infratuzilmaning ahamiyati

Ijtimoiy infratuzilmaning sanoatdagi ahamiyati va undagi mavjud muammolar. Sanoat korxonalariga madaniy-maishiy xizmat ko'rsatishni rivojlantirish. Sanoat ijtimoiy fondlarning ahamiyati. Sanoat infratuzilmasi asosida xodimlarni himoya qilish va ularni sug'urtalash masalalari.

34-mavzu. Sanoat majmuasida infratuzilma faoliyatini rivojlantirish va istiqbolini belgilash

Sanoat korxonalarida ustuvor yo'nalish deb belgilangan kichik biznes va xususiy tadbirkorlik hamda xizmat ko'rsatuvchi korxonalar faoliyatining o'rnini. Sanoat korxonalarining iqtisodiy samaradorligini oshirishda xizmat ko'rsatuvchi infratuzilmalar faoliyatini baholash va istiqbolini belgilash.

35-mavzu. Sanoatda investitsiyalarning iqtisodiy mohiyati va turlari

Investitsiyalar tushunchasi, uning turli talqinlari Jamg'armalar investitsiyalarning manbai sifatida. Jamg'armalarning mohiyati va investitsiyalar bilan aloqadorligi. Investitsiyalarning o'sishiga ta'sir etuvchi omillar. Investitsiyalar turlari. Investorlarning asosiy belgilari bo'yicha tasnifi. Moliyaviy va real investitsiyalar o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik. Moliyaviy investitsiyalarning investitsion jarayondagi roli. Investitsiyalashning maqsadlari va yo'nalishlari. Investitsiyalash ob'ektlarini rejalashtirish va tanlash. Investitsiyalarni alhida ob'ektlar yoki dasturlar bo'yicha rejalashtirish. Mukammal kapital bozori va investitsion loyihadan foydalanish muddatlari belgilangan holatlar uchun investitsion modellar. Mukammal kapital bozori va investitsion loyihadan foydalanish muddatlari o'zgaruvchan holatlardagi investitsion modellar. Korxonaning ishlab chiqarish-moliyaviy faoliyati rejalari bilan o'zaro aloqadorlikda investitsion rejalashtirish. Real investitsiyalarni amalga oshirish. Moliyaviy investitsiyalarni amalga oshirishning xususiyatlari. Investitsion resurslar.

36-mavzu. Sanoatda kapital qo'yilmalar

Kapital qo'yilmalar real investitsiyalarning shakli sifatida. Kapital qo'yilmalar tushunchasining mohiyati va tasnifi. Kapital qo'yilmalarning takror ishlab chiqarish va texnologik tuzilmasi. Kapital qo'yilmalarning tarmoq bo'yicha va mintaqaviy taqsimlanishi. Kapital qo'yilmalarning iqtisodiy samaradorligini aniqlash tamoyillari. Kapital qo'yilmalarni davlat tomonidan tartibga solinishi va himoya qilinishi. "O'zbekiston-2030" strategiyasi to'g'risidagi PF-158-sonli Farmonning maqsadi va vazifalari.

37-mavzu. Ko'chmas mulkka va qurilishga investitsiyalar kiritish

Ko'chmas mulkning investitsiyalash ob'ekti sifatidagi xususiyatlari. Ko'chmas mulk tushunchasi. Ko'chmas mulkka investitsiyalarni moliyalashtirish: shakllari va instrumentlari. Ishtirokchilar tasnifi. Ipoteka. Ko'chmas mulk lizingi. Ko'chmas mulk opsi. Ko'chmas mulk bozorida investitsion faoliyatni tartibga solish. Investitsion-qurilish kompleksi. Qurilishda pudrat munosabatlari. Tender savdolari. Kapital qurilish tushunchasi va uning texnik-iqtisodiy xususiyatlari. Kapital qo'yilmalarni

amalga oshirishda kapital qurilishning roli. Asosiy fondlarni takror ishlab chiqarish. Kapital qurilishning tashkiliy tuzilmasi va boshqarish asoslari. Qurilish ishlarini olib borish usullari. “Qulf kalitgacha” tizimi. Bosh pudratchi va subpudratchilar. Pudratchi qurilish tashkilotlarini shakllantirish va ularning tasnifi. Kapital qurilishdagi islohotlar.

38-mavzu. Kapital qo‘yilmalarni moliyalashtirish

Kapital qo‘yilmalarni moliyalashtirish manbalari tushunchasi va ularning tasnifi. Makro va mikrodarajada kapital qo‘yilmalarni moliyalashtirish. Firmaning o‘z mablag‘lari. Firma daromadlarining tuzilmasi. Firmaning jalb qilingan mablag‘lari, ularning tuzilmasi. Qo‘shimcha moliyalashtirish xajmi omillari. Byudjet ajratmalari: tushunchasi, zarurati va imkoniyatlar. Kapital qo‘yilmalarga byudjet ajratmalarining xususiyatlari. To‘g‘ridan to‘g‘ri byudjetdan moliyalashtirish.

39-mavzu. Sanoatda investitsion loyihalar va ularning tasnifi

Investitsion loyiha tushunchasi. Investitsion loyihalar tasnifi. Investitsiyalarning yo‘naltirilganligi. Zarur bo‘lgan investitsiyalar hajmi. Ko‘zlangan samara turi. Munosabatlar, aloqalar turlari. Pul oqimlari turlari. Tavakkalchilik. Investitsion loyihani amalga oshirish bosqichlari. Investitsion xarakterdagi qarorlar mantiqi va mazmuni. Tanlab olish va taqqoslash. Loyihani amalga oshirishni optimallashtirish. Investitsion dasturni shakllantirish. Loyihalarni hajm va vaqt bo‘yicha optimallashtirish.

40-mavzu. Chet el investitsiyalariva ularni jalb etish bo‘yicha investitsion siyosat

Davlatning investitsion siyosati. Chet el investitsiyalari tushunchasi. O‘zbekiston iqtisodiyotiga chet el investitsiyalarini jalb qilishning zaruriyati. Investitsion muhitning jozibadorligini oshirish. Iqtisodiyotga chet el investitsiyalarini jalb qilishning huquqiy asoslari. To‘g‘ridan-to‘g‘ri investitsiyalar va portfel shaklidagi chet el investitsiyalari. Sanoat tarmoqlariga chet el investitsiyalarini jalb etish dinamikasi. Xalqaro bozorlarga chiqishning asosiy shakllari orasida to‘g‘ridan-to‘g‘ri chet el investitsiyalarining o‘rni va roli. To‘g‘ridan - to‘g‘ri chet el investitsiyalari motivlari va gepotizalari. To‘g‘ridan - to‘g‘ri chet el investitsiyalarining makroiqtisodiy va mikroiqtisodiy gepotizalari. Tashqi savdo nazariyasida to‘g‘ridan - to‘g‘ri chet el investiyalarining gepotizalari va modellari.

41-mavzu. Sanoatda innovatsion faoliyat tushunchasi, innovatsion faoliyat funksiyalari va innovatsiyalar tasnifi

Innovatsion faoliyat tushunchasi. Innovatsion loyiha, innovatsion jarayon tushunchalari. Korxonada innovatsion menejerning asosiy vazifalari. Innovatsion jarayonga ta‘sir qiluvchi omillar. Innovatsiyalar tushunchasi va ularning tasnifi. Innovatsion tovarni yaratish jarayonining bosqichlari. Innovatsion faoliyatni

boshqarish tizimlariga qo'yiladigan asosiy talablar. Ilmiy-tadqiqot va tajriba – konstruktorlik ishlarini boshqarish tizimi.

42-mavzu. Innovatsion faoliyatni davlat tomonidan tartibga solinishi

O'zbekiston Respublikasida innovatsion faoliyatning huquqiy asoslari. Innovatsion jarayonlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Ilmiy izlanishlar, fundamental tadqiqotlar va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlovchi jamg'armalar. Innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlanishning nodavlat shakllari. Innovatsion faoliyatni davlat tomonidan tartibga solishda xorij tajribasi. Sanoati rivojlangan davlatlarda ilmiy-innovatsion rivojlanish modellari.

43-mavzu. Sanoatda innovatsion faoliyatning tashkiliy shakllari va uning xususiyatlari

Innovatsion tashkilotlar tasnifi. Violentlar, patentlar, kommutantlar va ekplerentlar strategiyalari. Kichik biznesning xususiyatlari. Ixtisoslashgan va kompleks innovatsion tashkilotlarining o'ziga xos xususiyatlari. Loyiha konstruktorlik tashkilotlari va maxsus konstruktorlik byurolari, ilmiy-tadqiqot, marketing tashkilotlari, ilmiy-tadqiqot institutlari, qurilish-montaj tashkilotlari, texnopark, texnopolis kabi tashkilotlarda innovatsion faoliyatini olib borish. Innovatsion tashkilotlarning tuzilmalari tasnifi va vazifalari. Tuzilmaviy qayta qurish – tashkilotning raqobatbardoshligini oshirishning asosiy vositasi.

44-mavzu. Sanoat innovatsion faoliyatda tavakkalchilikni boshqarish asoslari

Tavakkalchilik tushunchasi va uning mohiyati. Tavakkalchilikning ob'ekti va sub'ekti. Tavakkalchilik tasnifi. Tavakkalchilikni pasaytirish usullari va omillari: tavakkalchilikdan qochish; tavakkalchilikni taqsimlash; tavakkalchilik manbalarini lokalizatsiyalash va diversifikatsiyalash; sug'urtalash va xedjirlashtirish. Tavakkalchilikni boshqarishning uslubiy asoslari. Tavakkalchilikning ichki va tashqi omillarining monitoringi va tahlili. Tavakkalchilikni baholash va uni optimallashtirish. Tavakkalchilikni boshqarish samaradorligini baholash.

45-mavzu. Sanoatda innovatsion faoliyatning kompleks ta'minoti

Innovatsion faoliyatning huquqiy ta'minoti. Me'yoriy-uslubiy ta'minot. Normativ aktlar va standartlar. Qoidalar va yo'riqnomalar. Innovatsion faoliyatni boshqarishning resurs ta'minoti va resurslar turlari. Moliyaviy ta'minot, moliyalashtirishni tashkil etishning tamoyillari va vazifalari. Innovatsion faoliyatni boshqarishning axborot ta'minoti va innovatsiyalar statistikasi. Kommunikatsiyalar va axborotlar sifatiga bo'lgan asosiy talablar. Ilmiy-texnikaviy axborot resurslarini yaratish. Fan va innovatsiyalar stitiskasining xalqaro standartlari.

46-mavzu. Sanoatda yangiliklar va innovatsiyalar portfelini shakllantirish

Innovatsiya ob'ektlarini ularning nodirligi asosida raqobatbardoshligini ta'minlash asoslari. Raqobat ustunliklarini baholash. Turli ob'ektlarning raqobat ustunliklarini ta'minlovchi an'anaviy omillar. Tashqi va ichki omillar. Personal,

mahsulot va xizmatlar. Tarmoq, mintaqa va mamlakat miqyosida raqobat ustunliklarini ta'minlash. Raqobat qonunini tahlil qilish. Takshilot va uning raqobatchilarining raqobatbardoshligin tahlil qilish. Yangiliklar va innovatsiyalar portfelining tarkibi.

47-mavzu. Venchur shaklidagi innovatsion biznes

Venchur kapitalining iqtisodiy vazifalari. Venchur kapitali va venchur biznesi. Tavakkalchilikka asoslangan biznesni moliyalashtirishning asosiy xususiyatlari. Venchur asosidagi moliyalashtirishning ustivor yo'nalishlari. Moliyaviy tavakkalchilikni minimallashtirishning asosiy tamoyillari. Venchur kapitali manbaalari. Venchur asosidagi biznesni davlat tomonidan tartibga solish. Tavakkalchilikka asoslangan investitsiyalarni moliyaviy baholash usullari va asosiy tushunchalari. O'zbekistonda venchur asosida moliyalashning istiqborllari.

48-mavzu. Sanoat mahsulotlarini xalqaro standartlashtirish

Xalqaro standartlarni shakllanishi, rivojlanishi va amal qilishi. ISO idoralari ishining mazmuni. Standartlash bo'yicha xalqaro tashkilotlarning maqsadi va vazifalari. Xalqaro standartlarning xalqaro savdo va xamkorlikka ta'siri. ISO-9001 sifat tizimini qo'llashning xususiyatlari. ISO-14000 ekologik menejment tizimi bo'yicha ishlarning mazmuni. ISO-22000 sifat tizimini qo'llash yo'nalishlari. ISO-9001, 14000, 22000 xalqaro standartlardan foydalanishning xususiyatlari va farq qiluvchi tomonlari. Standartlash bo'yicha mintaqaviy tashkilotlar faoliyatining xususiyatlari (ISO, MEK, SEN, SENELEK va boshqalar).

49-mavzu. Sanoatda mahsulotni sertifikatlashtirishning tashkiliy-huquqiy asoslari

Mahsulotni sertifikatlash sohasidagi asosiy tushunchalar. Sertifikatlashtirishning maqsadi va vazifalari. O'zbekistonda sertifikatlashtirishning huquqiy asoslari. Sertifikatlash bo'yicha davlat idoralari va ularning vazifalari. Sertifikatlash ob'ekti va sub'ekti. Tovarni sertifikatlashni amalga oshirish tartibi. Majburiy va ko'ngilli sertifikatlash va uni amalga oshirish shartlari. Sertifikatlashtirish bo'yicha ishlarni litsenziyalash. Sertifikatlash natijalari: sertifikat va muvofiqlik belgisi. Import va eksport mahsulotlarini sertifikatlashning xususiyatlari. Sertifikatlashni amalga oshirish bo'yicha ISO xalqaro tashkilotining tavsiyalari. Xorijiy mamlakatlarda sertifikatlash tajribalari (Germaniya, Fransiya, Yaponiya).

Foydanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 11.09.2023 йилдаги “Ўзбекистон-2030” стратегияси тўғрисидаги ПФ-158-сонли Фармони. <https://lex.uz/docs/6600413>
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида” ги ПФ-60-сон [Фармони](#).
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 6 июлдаги “2022-2026 йилларда Ўзбекистон Республикасининг Инновatsion ривожланиш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПФ-165-сон [Фармони](#).
4. Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 17 февралдаги “Махсус иқтисодий зоналар тўғрисида”ги 604-сонли Қонуни.
5. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида. ЎРҚ-599-сон, 2019 йил 30 декабрь.
6. “Қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини хусусийлаштириш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 2019 йил 13 августдаги №ЎРҚ-552 сонли қонуни.
7. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни. 2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети тўғрисида. ЎРҚ-589-сон, 2019 йил 9 декабрь.
8. Ўзбекистон Республикасининг Қонуни. 2021 йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети тўғрисида. ЎРҚ-657-сон, 2020 йил 25 декабрь.
9. Ўзбекистон Республикасининг «Туризм тўғрисида»ги Қонуни, 2019 йил 18 июль.
10. Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодекси. Янги таҳрири. 2020
11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасининг туризм соҳасини жадал ривожлантиришни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони. “Халқ сўзи” газетаси // 2016 йил 3 декабрь сони.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли "2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида"ги Фармони.
13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида. 2017 йил 7 февраль, ПФ-4947-сон. - <https://lex.uz/docs/3107036>
14. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича вакили институтини таъсис этиш тўғрисида. 2017 йил 5 май, ПФ-5037-сон. - <https://lex.uz/docs/3193118>
15. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Валюта сиёсатини либераллаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги

2017 йил 2 сентябрдаги ПФ-5177-сонли фармони, Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ахборот тизими (www.lex.uz).

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Солиқ маъмуриятчилигини тубдан такомиллаштириш, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг йиғилувчанлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 18 июлдаги ПФ-5116-сонли Фармони

17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Пул-кредит сиёсатини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2017 йил 13 сентябрдаги ПҚ-3272-сонли қарори, Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ахборот тизими (www.lex.uz). Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 2 сентябрдаги «Валюта сиёсатини либераллаштириш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПФ-5177-сонли фармони // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. – Тошкент, 2017.

18. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 9 январдаги ПФ-5296-сонли «Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 10.01.2018 й., 06/18/5296/0534-сон).

19. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Иқтисодий сиёсат самарадорлигини оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2019 йил 8 январдаги ПФ-5614-сонли фармони, Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ахборот тизими (www.lex.uz).

20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 18 ноябрдаги ПФ-5877-сонли «Инфляция таргетлаш режимига босқичма-босқич ўтиш орқали пул-кредит сиёсатини такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони. (Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси, 19.11.2019 й., 06/19/5877/4036-сон).

21. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Солиқ ва божхона имтиёзлари берилишини янада тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида. ПФ-5755-сон, 2019 йил 27 июнь.

22. “Ўзбекистон Республикасида туризмни жадал ривожлантиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони. 2019 йил 05 январь, ПФ-5611-сон.

23. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2020-2025 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикасининг банк тизимини ислоҳ қилиш стратегияси тўғрисида”ги 2020 йил 12 майдаги ПФ-5992-сонли Фармони.

24. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар Стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли Фармони.

25. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида. ПФ-5969-сон, 2020 йил 19 март.

26. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси даврида аҳоли, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида. ПФ–5978-сон, 2020 йил 3 апрель.

27. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси даврида аҳоли ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида. ПФ–5986-сон, 2020 йил 27 апрель.

28. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 3 апрелдаги “Коронавирус пандемияси даврида аҳоли, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ги ПФ-5978-сон Фармони.

29. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси даврида аҳоли, иқтисодиёт тармоқлари ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида. 2020 йил 3 апрель, ПФ-5978-сон. - [https:// www.lex.uz/](https://www.lex.uz/)

30. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси даврида аҳоли ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш бўйича навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида. 2020 йил 18 май, ПФ-5996-сон. - <https://lex.uz/docs/4815474>

31. 2020-2024 йилларда товар ва молия бозорларида рақобатни ривожлантириш стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 июлдаги ПФ-6019-сон [Фармони](#)га 1-илова. - <https://lex.uz/docs/4887654#4889230>

32. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Рақобат муҳитини янада ривожлантириш ва иқтисодиётдаги давлат иштирокини қисқартириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Фармони. 2020 йил 6 июль, ПФ-6019-сон. - <https://lex.uz/docs/4887654#4889230>

33. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли Фармони. - [https:// www.lex.uz/](https://www.lex.uz/)

34. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сон [Фармони](#)га илова. 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури. - <https://lex.uz/docs/4751561>

35. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 6 июлдаги ПФ-6019-сон [Фармони](#)га 1-илова. 2020-2024 йилларда товар ва молия бозорларида рақобатни ривожлантириш стратегияси. - <https://lex.uz/docs/4887654#4889230>

36. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида. - <https://lex.uz/docs/4751561>

37. “2017-2021 йилларда ўзбекистон республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракатлар стратегиясини «ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғриси”даги 2021 йил 3 февраль ПФ-6155-сонли Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони;

38. “Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегиясини тасдиқлаш тўғриси”даги 2019 йил 23 октябрь пф-5853-сонли Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони.

39. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 10 январдаги «Иқтисодий ривожланиш соҳасида давлат сиёсатини амалга ошириш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-5621-сон Фармони.

40. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 2 мартдаги “2017 — 2021 йилларда ўзбекистон республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли Фармони.

41. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида” ги ПФ-4947-сонли Фармони.

42. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 21 сентябрдаги «2019–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновatsiон ривожлантириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида»ги ПФ-5544-сон Фармони. - <https://www.lex.uz/>

43. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 июндаги “Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси тўғрисида”ги Фармони

44. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида. 2020 йил 19 март, ПФ-5969-сон. - <https://www.lex.uz/>

45. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10.01.2019 йилдаги “Урбанизatsiя жараёнларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги N ПФ-5623 Фармони.

46. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020 — 2030 йилларга мўлжалланган стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПФ-5853-сонли Фармони. [lex.uz](https://www.lex.uz/)

47. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 12 сентябрдаги "Республика банк тизимининг барқарорлигини янада ошириш ва яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида" ги ПҚ-3270-сонли Қарори.

48. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 23 мартдаги “Банк хизматлари оммабоплигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ги ПҚ-3620-сонли Қарори.

49. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Мамлакатнинг озиқ-овқат хавфсизлигини янада таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги 16.01.2018 й. N ПФ-5303 сонли Фармони.

50. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 12 декабрдаги “Техник жихатдан тартибга солиш, стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва метрология тизимларини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4059-сонли қарори.

51. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Аҳоли бандлигини таъминлаш борасидаги ишларни такомиллаштириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида. ПҚ-3856-сон, 2018 йил 14 июль.

52. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 13 сентябрдаги «Пул-кредит сиёсатини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-3272-сон қарори // Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами. – Тошкент, 2017.

53. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили”да амалга оширишга оид Давлат дастурини ўрганиш бўйича илмий-оммабоп рисола. – Тошкент: “Маънавият”, 2017. – 268 б.

54. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг Қарори. Маҳаллий бюджетларнинг даромадлар базасини кенгайтириш захираларини аниқлаш ишларини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида. 445-сон, 2017 йил 29 июнь.

55. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Ўзбекистон Республикасининг “2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг давлат бюджети тўғрисида”ги қонуни ижросини таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида. ПҚ-4555-сон, 2019 йил 30 декабрь.

56. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Хунармандчиликни янада ривожлантириш ва хунармандларни қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида. ПҚ-4539-сон, 2019 йил 28 ноябрь.

57. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Солик маъмуриятчилигини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида. ПҚ-4389-сон, 2019 йил 10 июль.

58. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан “Солик маъмуриятчилигида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини кенг жорий этишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2020 йил 5 июнда 359 сонли қарори <https://lex.uz/docs/4844692>

59. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Тадбиркорлик фаолияти ва ўзини ўзи банд қилишни давлат томонидан тартибга солишни соддалаштириш чора-тадбирлари тўғрисида. ПҚ-4742-сон, 2020 йил 8 июнь.

60. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига 29-декабрь 2020 йилдаги Мурожаатномаси. Электрон манба: <https://president.uz/uz/lists/view/4057>

61. “Билимли авлод – буюк келажакнинг, тадбиркор халқ – фаровон ҳаётнинг, дўстона ҳамкорлик эса тараққиётнинг кафолатидир” Президент Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 26 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузаси <https://gov.uz/uz/news/view/19987>

62. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент: Ўзбекистон, – 2016 й.

63. Ш.Мирзиёев. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик - ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Т.: “Ўзбекистон”, 2017й.

64. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик - ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси (2017 йил 14 январь). – www.uza.uz

65. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномаси 2020 йил 29 декабрь <https://president.uz/uz/lists/view/4057>

66. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Бирлашган миллатлар ташкилоти Бош ассамблеяси 75-сессиясида сўзлаган нутқини ўрганиш ва кенг жамоатчилик ўртасида тарғиб қилиш. Ўқув қўлланма. Т.: “Маънавият”, 2021.- 280 б.

67. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномасида иқтисодий ислохотларни изчил давом эттириш асосида 2021 йилда стратегик мақсадларга эришиш юзасидан амалга ошириладиган устувор йўналишларни кенг жамоатчилик орасида тарғиб қилиш бўйича илмий-оммабоп рисола. – Т.: “Маънавият”, 2021.- 248 б.

68. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги (№ 06/04-01-32/3953) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси (№12-37999)нинг “Юридик ва жисмоний шахсларга солиқ солиш тартибига 2020 йил 1 январдан киритилаётган ўзгаришлар тўғрисида Ахборот хабари”. 2019 йил 30 декабрь.

69. Ўзбекистон Республикаси Туризм ва спорт вазирлиги “COVID-19” пандемияси оқибатларини юмшатиш ва туристлар оқимини қайта тиклаш мақсадида турбизнесни қўллаб қувватлаш ва ички ҳамда ташқи туризмни янада ривожлантириш ва қайта тиклаш бўйича чора-тадбирлар комплекси. 2021 йил.

70. Республикаси Президентининг Фармони. 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол тадбиркорлик, инновatsion ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида. 2018 йил 22 январь, ПФ-5308-сон. - <https://lex.uz/docs/3516847>

71. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 21 июндаги “Кичик саноат зоналари фаолиятини мувофиқлаштириш ва бошқаришни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4363-сонли қарори.

72. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 августдаги “Эркин иқтисодий зоналар самарали фаолият кўрсатиши учун вазирликлар, идоралар ва жойлардаги давлат ҳокимияти органларини мувофиқлаштиришни кучайтириш ва уларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3175-сонли қарори.

73. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Эркин иқтисодий зоналар ва кичик саноат зоналари фаолияти самарадорлигини ошириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2017 йил 25 октябрдаги ПҚ-3356-сон қарори.

74. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 3 июлдаги “Давлат мулки объектларини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига сотиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-2200-сонли қарори.

75. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 1 майдаги “Саноат кооператсиясини янада ривожлантириш ва талаб юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4302-сонли қарори

76. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 18 майдаги “Тошкент шаҳрида кичик саноат зоналарини ташкил этиш тўғрисида”ги ПҚ-2973-сонли қарори.

77. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Тошкент шаҳрида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида”ги 2018 йил 21 декабрдаги ПҚ-5600-сонли қарори.

78. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Сурхондарё вилоятида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида 2018 йил 29 мартдаги ПҚ-3636-сонли қарори.

79. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қашқадарё вилоятида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида 2018 йил 29 мартдаги ПҚ-3635-сонли қарори.

80. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Навоий вилоятида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида”ги 2018 йил 5 июндаги ПҚ-3774-сонли қарори.

81. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Наманган вилоятида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида”ги 2018 йил 2 июлдаги ПҚ-3826-сонли қарори.

82. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Сирдарё вилоятида кичик саноат зоналарини барпо этиш тўғрисида”ги 2017 йил 10 августдаги ПҚ-3194-сонли қарори.

83. Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 9 мартдаги “Кичик саноат зоналари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 134-сонли қарори.

84. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасининг 2020-2022 йилларга мўлжалланган инвестиция дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги қарори. 2020 йил 9 январь, ПҚ-4563-сон.

85. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Обод қишлоқ» ва «Обод маҳалла» дастурларини амалга ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги 2021 йил 2 апрелдаги ПҚ-5048 сонли қарори
86. “Камбағал ва ишсиз фуқароларни касб-хунарга ўқитиш тизимини такомиллаштириш ҳамда меҳнат органлари фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 5 апрелдаги 183-сон Қарори;
87. Ш.Мирзиёев. «Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз» // Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимига бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқи // Халқ сўзи газетаси, 2016 йил 15 декабрь.
88. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси / “Халқ сўзи”, 2017 йил 23 декабрь, № 258
89. Мирзиёев Ш.М. Олий Мажлисга Мурожаатномаси //Халқ Сўзи, 2020 йил 25 январь, № 19 (7521).
90. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёевнинг Олий мажлисга мурожаатномаси. 2020 йил 24 январдаги маърузаси. “Халқ сўзи”.
91. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.М.Мирзиёев раислигида 2020 йил 7 май куни ҳудудлар иқтисодиётини ривожлантиришнинг муҳим йўналишларига бағишлаб ўтказилган видеоселектор материаллари.
92. Беркинов Б.Б., Асқарова М.Т., Абдурахимова С. Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси: Ўқув қўлланма. – Т.: 2019.–78 бет.
93. Беркинов Б.Б. Институционал иқтисодиёт: Дарслик. 3-нашр, қайта ишланган. – Т.: Иқтисодиёт, 2018. – 256 б.
94. Монетар сиёсатнинг 2019 йил ва 2020–2021 йиллар даврига мўлжалланган асосий йўналишлари.
95. Муллажонов Ф.М. ва бошқ. Ўзбекистон Республикаси банк тизими / Тўлдирилган иккинчи нашри. Т.: Ўзбекистон, 2011. 27 б., 154 б., 129 б.
96. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки йиллик ҳисоботи.2020 йил.
97. Монография - Салимов Б.Т., Салимов Б.Б. “Кичик саноат зоналарини барпо этиш ва ривожлантиришнинг ташкилий иқтисодий асосларини такомиллаштириш”. – Т.: Иқтисодиёт, 2020.
98. А.Ортиқов Саноат иқтисоди. Дарслик. Тошкент, ТДИУ, 2015-236 б.
99. Maxmudov E.X. Korxona iqtisodiyoti. O'quv qo'llanma. – Т.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005, – 170 b.
100. Maxmudov E.X., Isoqov M.Yu. Biznes - rejalashtirish. O'quv qo'llanma. –Т.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005, – 160 b.
101. Babayeva N., Raximova M., Xalimova M. Biznes reja tuzish bo'yicha qo'llanma. BMTTDning O'zbekistondagi vakolatxonasi, 2012
102. Махмудов Э.Х. Корхона иқтисодиёти. Ўқув қўлланма. –Т.: Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2006, – 208 б.

103. Б.Ю.Ходиев, А.Ш.Бекмуродов ва бошқалар. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримовнинг «Жаҳон молиявий-иқтисодий инкирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этишнинг йўллари ва чоралари» номли асарини ўрганиш бўйича ўқув қўлланма. – Т.: Иқтисодиёт, 2009. – 120 б.
104. Ортиқов А. ва бошқалар. Саноат корхоналарида ишлаб чиқаришни ташкил этиш. Ўқув қўлланма. –Т.: Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси Адабиёт жамғармаси нашриёти, 2004, - 256 бет.
105. Попов В.М. Сборник бизнес- планов: С рекомендациями: учебно - методическое пособие / под ред. д. э. н., проф. Попова.В.М, и д. э. н. Ляпунов С.И. - 6-е изд, стер- М.: КНОРУС, 2008. - 336с.
106. Экономика предприятия: учебник / под ред. проф. Волкова О.И. и доц. Девяткина О.В. – 3-е изд., перераб. и доп. - М.: ИНФРА-М, 2008. - 601с.
107. А. Ш. Бекмуродов У.В. Ғофуров. Ўзбекистонда Иқтисодиётни либераллаштириш ва модернизациялаш: Натижалар ва устувор йўналишлар. Ўқув қўлланма.-Т. ТДИУ – 102 б.
108. Hajra Choudhury, “Elements of Workshop Technology”, Vol. I and II, Media Promoters and Publishers Pvt., Ltd., Mumbai, 2013.
109. Serop Kalpajian, Steven R.Schmid, “Manufacturing Processes for Engineering Materials”, 4/e, Pearson Education, Inc. 2014.
110. “Principles of Foundry Technology”, Jain P.L., Tata McGraw hill 2010
111. Roy. A. Linberg, “Process and Materials of Manufacture”, PHI, 2014.
112. www.gov.uz
113. www.mfer.uz
114. www.uza.uz
115. www.stat.uz
116. www.lex.uz.
117. www.sharh.uz